

Seat No. : _____

N40-107
December-2014
B.A., Sem.-VI
CC-312 : Economics
(Environmental Economics)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. “પર્યાવરણીય અસમતુલા જળ, વાયુ અને ધ્વનિના પ્રદૂષણને લીધે ઉદ્ભવે છે.” ચર્ચા કરો. **14**

અથવા

શું વર્તમાન પર્યાવરણીય કટોકટી આર્થિક વિકાસને લીધે ઉદ્ભવી છે ? સમજાવો.

2. ઉખાગતિકીના નિયમો ચર્ચો. **14**

અથવા

સમજાવો. (કોઈપણ બે)

- (1) સામાજિક ખર્ચ – લાભ વિશ્લેષણ.
- (2) પર્યાવરણીય વહન ક્ષમતા (Carrying Capacity)
- (3) ટ્રાવેલ ખર્ચ પદ્ધતિ (Travel cost)
- (4) હેડોનીક કિંમત પદ્ધતિ (Hedonic Pricing)

3. પ્રદૂષણ નિયંત્રણ માટે કાયદા કાનૂન વિ. બજાર અર્થતંત્રનાં પગલાંઓનું મૂલ્યાંકન કરો. **14**

અથવા

સમજાવો. (કોઈપણ બે)

- (1) પીગુનો બાહ્યતાનો ખ્યાલ.
- (2) પેરોટોની ઈષ્ટતમ.
- (3) કોઝ (થીયરમ) (Coase theorem) પ્રમેય.
- (4) પર્યાવરણીય મજૂરી (પરવાનો)

4. (અ) ગ્રીન હાઉસની અસરો ચર્ચો. **14**

(બ) ‘જંગલોમાં ઘટાડો અને રણવિસ્તારમાં વધારો’ સમજાવો.

અથવા

- (અ) ઓઝોન આવરણમાં થતો ઘટાડો તથા તેની અસરો ચર્ચો.
- (બ) જૈવિક સમતુલાની જાળવણી માટેનાં પગલાંઓ સમજાવો.

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

- (1) પર્યાવરણીય વિકાસ અને _____ પારસ્પરીક સંબંધ ધરાવે છે.
 (a) પરિસ્થિતિ વિજ્ઞાન (b) ટકાઉ વિકાસ (c) શહેરી વિકાસ
- (2) પર્યાવરણીય પ્રદુષણ એ _____ સમસ્યા છે.
 (a) સામાજિક (b) રાજકીય (c) આર્થિક
- (3) એલ.પી.જી. (LPG) _____ માંથી પ્રાપ્ત કરવામાં આવે છે.
 (a) પેટ્રોલ (b) કોલસો (c) ગેસ
- (4) જાહેર ખરાબ (bads) એ _____ છે.
 (a) જાહેર વસ્તુ (b) બાહ્યતા (c) આંતરીકતા
- (5) પેરેટોની ઈષ્ટતાનો પાયો _____ વિશ્લેષણમાં છે.
 (a) સામાજિક (b) આર્થિક (c) પર્યાવરણીય
- (6) ભારતે _____ ISO નંબર સ્વીકાર્યો છે.
 (a) 9000 થી 10000
 (b) 9000 થી 14000
 (c) 9000 થી 12000
- (7) પર્યાવરણ દ્વારા મહત્તમ વ્યક્તિઓની સંખ્યાને સમાવિષ્ટ કરવાની ક્ષમતાને _____ કહેવાય છે.
 (a) પર્યાવરણીય સમર્થક (b) પર્યાવરણીય પ્રતિકાર (c) જાળવણી ક્ષમતા
- (8) ઓઝોન આવરણ _____ ને લીધે ઘટી રહ્યું છે.
 (a) H₂ (b) O₂ (c) NO₂
- (9) 5th જાન્યુઆરીને _____ નો પર્યાવરણ દિન તરીકે ઉજવવામાં આવે છે.
 (a) ભારત (b) એશિયા (c) વિશ્વ
- (10) આગ્રા સ્થિત 'તાજ મહેલ'ને _____ થી જોખમ છે.
 (a) SO₂ (b) CFCs (c) NO₂
- (11) “_____” સિદ્ધાંત કહે છે કે, પ્રદુષણ પર્યાવરણીય અસમતુલાની કિંમત ચૂકવે.
 (a) પ્રદૂષક ચૂકવણી (b) પ્રદૂષણ ચૂકવણી (c) પ્રદૂષણ
- (12) ટ્રાવેલ કોસ્ટ (travel-cost) પદ્ધતિ _____ નો અંદાજ આપે છે.
 (a) ખર્ચ-લાભ
 (b) ગ્રાહકનો અધિક સંતોષ
 (c) ગ્રાહકની સંખ્યા
- (13) કોઝ પ્રમેય _____ જોડે સંબંધિત છે.
 (a) બાહ્યતા (b) સંપત્તિનાં હક્કો (c) જાહેર વસ્તુ
- (14) પર્યાવરણીય પ્રશ્નો _____ નાં શિક્ષણ દ્વારા હલ કરી શકાય.
 (a) સ્વાસ્થ્ય
 (b) મૂલ્યલક્ષી પર્યાવરણ
 (c) શારીરિક

Seat No. : _____

N40-107
December-2014
B.A., Sem.-VI
CC-312 : Economics
(Environmental Economics)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. “Environmental degradation is due to water, air and noise pollutions.” Discuss. **14**

OR

Is present environmental crisis the result of economic development ? Explain.

2. Discuss the laws of thermodynamics. **14**

OR

Explain any **two** of the following :

- (1) Social cost-benefit analysis.
- (2) Carrying capacity model.
- (3) Travel cost method.
- (4) Hedonic pricing method.

3. Evaluate the command and control vs market based instruments for pollution prevention. **14**

OR

Discuss any **two** of the following :

- (1) Pigouvian externalities.
- (2) Pareto optimality.
- (3) Coase theorem.
- (4) Pollution Permits.

4. (a) Discuss the Green House effects. **14**
(b) Explain the term deforestation and desertification.

OR

- (a) Discuss depletion of Ozone layer and its effects.
- (b) Explain the various measures for preservation of biodiversity.

5. Choose correctin option :

- (1) Eco-Development and _____ are interchangeable.
(a) ecology
(b) sustainable development
(c) urban development
- (2) Environmental pollution is a/an _____ problem.
(a) Social (b) Political (c) Economic
- (3) Liquefied Petroleum Gas (LPG) is obtained from _____
(a) Petroleum (b) Coal (c) Gas
- (4) Public bads are _____
(a) Public good (b) Externalities (c) Internalities
- (5) Pareto optimality is a basis for _____
(a) Social analysis (b) Economic analysis (c) Environment analysis
- (6) India has adopted ISO series No. _____
(a) 9000 to 10000 (b) 9000 to 14000 (c) 9000 to 12000
- (7) The maximum number of individuals that can be supported by a given environment is called _____
(a) environmental supporter
(b) environmental resistance
(c) carrying capacity
- (8) Ozone layer is being destroyed by _____
(a) H_2 (b) O_2 (c) NO_2
- (9) 5th June is celebrated as _____ environment day.
(a) India's (b) Asia's (c) World's
- (10) Taj Mahal at Agra may be damaged by _____
(a) SO_2 (b) CFC_s (c) NO_2
- (11) _____ principle states that polluters should bear the cost of abatement.
(a) Polluter pay (b) Pollution pay (c) Pollution
- (12) The travel-cost method estimates the _____
(a) cost-benefit (b) consumer's surplus (c) consumer numbers
- (13) Coase theorem is related with _____
(a) Externalities (b) Property rights (c) Public good
- (14) Environmental problems can be solved by _____ education.
(a) Health
(b) Value based environment
(c) Physical